

Het kind van de rekening

Over de invloed van hiërarchisch denken

Elze

te Winkel

Een kritisch onderzoek naar de pijlers van de opvoeding.

||

Hoe worden kinderen volwassen? Hoe leren ze omgaan met eigen verwachtingen en die van anderen, zelfkritiek en kritiek op anderen, eigen capaciteiten en die van anderen, eigen opvattingen en de opvattingen van anderen?

||

In dit boek wordt de hiërarchische opvoeding en haar gevolgen onder de loep genomen en tegenover die van de humanist gezet.

Inhoud

1. Ouderculturen

- 1.1 Ouderschap
- 1.2 Hiërarchische opvoeders
- 1.3 Humane opvoeders
- 1.4 Opvoedconflicten

2. Kindculturen

- 2.1 Kindertijd
- 2.2 Het hiërarchische kind
- 2.3 Het humane kind
- 2.4 Kinderruzies

3. Het (ge)weten

- 3.1 Opvattingen definiëren
- 3.2 Reacties reglementeren
- 3.3 Capaciteiten mechaniseren
- 3.4 Persoonlijkheid controleren

4. Leefwijze

- 4.1 Verwachtingen creëren
- 4.2 Assertief functioneren
- 4.3 Communicatie reguleren
- 4.4 Afstemming coördineren

1 Ouderculturen

Ondanks de wettelijke regelingen heeft de vrouw nog steeds overwegend het grootste aandeel in de opvoeding. En *als* de man al bereid is zijn aandeel te leveren kan hij rekenen op veel weerstand van bazen, collega's, ouders, familie en anderen. Maar heeft de man dan niets anders in te brengen als geld en goederen?

1.1 Ouderschap

Voortplanting is van alle tijden maar ook de zorg daarvoor is al sinds mensenheugenis niet geëvolueerd. Dat krijg je in een vrij familievelde waar de wil van de sterkste nog steeds eenoogkoning mag kraaien. Die knijpt een oogje dicht bij onrechtvaardigheid... van zichzelf en de-gene(n) die hem voordeeltjes kan opleveren. Met dienstverlening bijvoorbeeld. Want onaangename zaken en vervelende karweitjes laat onze sterkste eenoogkoning graag over aan anderen. Wil hij niks mee te maken hebben. Hij is immers de sterkste van de familie. Dus is zijn wil de krachtste wet. En die zegt dat de sterkste man-ager alleen de leuke dingen doet op mans-akker [ager is latijn voor akker] en de rest de minder leuke dingen moet doen; volgens een door de sterkste aangewezen taakverdelingshiërarchie.

En dus is de zorg voor het mens-en-kind vandaag de dag nog steeds voorbehouden aan die-gene(n) die het kind op de wereld hebben gezet. Die worden geacht een minder sterke eenoogversie te zijn en de zwakkeren volgens de sterkste familievoorwaarden op te voeden tot minder wilskrachtig maar sterke dienstverleners van de sterkste in de familie. Want alleen zo blijft de sterkste eenoog de baas in familieland en de rest een eenoogkoninklijk dienstveld.

Met andere woorden, in de familiehiërarchie word je geacht een oogje dicht te willen knippen voor onrechtvaardigheid. Daar telt de wil van zwakkeren niet. Dat zijn makke schapen in één familiehuis. Daar kunnen de sterksten mee doen en laten wat ze willen. Want zwakkeren moeten wegwezen, anders worden ze letterlijk en figuurlijk opgegeten in dat hiërarchische familievelde. Wie zich tot schaap maakt - door zijn of haar wil ondergeschikt te maken aan de sterkste, of zwanger, piepjong, stokoud of ziek is of wordt - wordt door de wolven gewreten. En die-genen die het wagen om hun neus boven het schapenhuis uit te steken zijn ook goed voor jagende hongerwolven.

Dat zwangerschap, opvoeden en zorgen voor huis en kind op Skinneriaanse wijze als vrouwelijk, minderwaardig en zwak aan elkaar wordt gekoppeld en bij hiërarchische vrouwen helemaal uit is, mag dan ook geen wonder heten. Hiërarchische vrouwen moeten immers gezien worden.... als sterke [tweedehands] managers. Daarom hebben ze zonder pardon de definitie en de emotieloze verwachtingen en emotionele voorwaarden die de sterkste van het vrije familievelde aan het begrip sterk heeft gesteld aanvaard. En dus gaan ze vechtlustig de strijd aan op de vrije familiemarkt, dumpen de kinderen in de creche en naschoolse opvang of bij gast- of grootouders en gaan net als de mannen na afloop van de dagelijkse strijd moe maar voldaan dan wel sikkeneurig geslagen naar huis. Waar de zorg voor de zwakkeren alsnog op hen wacht en de *huiselijke* machtsstrijd over gedragsregels, procedures, middelen en zeggenschap begint.

Want dat is het gevolg als een wolf en schaap gaan samenwonen. Gaan ze samen wilskracht sch(r)apen. Verlenen ze alleen diensten aan kinderlijke na-apers die permanent buiten willen spelen en huis en haar(d) alleen als opslag- en [laatste] rustplaats beschouwen. Die voeren tenminste een wolfoorlog over wie wat verdeelt en wie waarover heerst. Die vernietigen rücksichtslos huis en haar(d) om weer iets nieuws op te bouwen als het niet gaat zoals ze het hebben willen. Die voelen zich wolvig sterk en machtig als ze ouder worden. En als je je wolvig sterk en machtig voelt kun je alles volgens wolfachtige verwachtingen regelen. En als je alles volgens wolfachtige verwachtingen kunt regelen kun je anderen jouw sch(r)aperige

voorwaarden opleggen.... denken ze.

De humane mens vindt dat niet mogen. Die wil niets te maken hebben met die excentrieke verwachtingen van ouderlijke en andere sch(r)aapwolven. Die handelt volgens intrinsiek afwegende maatstaven en confronteert ouders en anderen daar rechtvaardig mee. Een humanist heeft namelijk een humane definitie van sterk. Voor een humanist ben je sterk als je ongeacht wat dan ook rechtvaardig bent en blijft voor jezelf en anderen. Als je iedereen in zijn of haar eigenwaarde laat en anderen hun eigen afwegingen en keuzes laat maken. Een humanist strijdt dan ook niet om gezien te worden... als hiërarchisch of humaan sterk maar alleen als het nodig is, om te overleven in een onrechtvaardige wereld. Die weet dat de strijd aangaan met sch(r)aapwolven onbegonnen en zichzelf en anderen beschadigend werk is. Dat je maar beter uit dat zicht van oorlogszuchtige sch(r)aapwolven – die tegen alles en iedereen strijden die sterker is of zou kunnen worden - verdwijnen kunt. Die regelt werk en zorg liever rustig... met een dito partner of buitenstaander of doet alles zelf. Die distantieert zich van dat sch(r)aapwolvende strijdperk. Die gaat alleen als het noodzakelijk is, als het niet anders kan een humane confrontatie aan met sch(r)aapwolven die van de prins en de eenoogkoning(in) geen kwaad willen weten.

1.2 Hiërarchische opvoeders

In de wil-van-de-sterkste familie gaan de verwachtingen van de sterksten altijd voor. De sterksten stellen de voorwaarden waaraan de minder sterken moeten voldoen. Met andere woorden: in een hiërarchische familie moeten moeder en de kinderen niet zeuren want vaders wil is wet. En dat wil hij graag zo houden. Daarom wordt zijn hiërarchisch geselecteerde informatie en kennis er met veel voorhistorisch strijdend tamtam, onder het mom van 'ik weet wat het beste voor je is', intimiderend ingepompt. Want nu staan hij nog sterk maar straks...

Om te voorkomen dat de hiërarchische boemerang zich op een kwaad mo-

ment alsnog tegen hem keert, wordt 'de zwakkere' geacht alles gehersenspoeld te herkauwen en door te brieven, want alleen zo krijgen ze kansen. Alleen zo mogen ze [straks ook] hiërarchisch baasje over spelen. Alleen zo mogen zij zich ook voortplanten en gezagsdrager zijn. Zo wordt de invloed van gezagsdragers immers Skinneriaans gekoppeld aan de hiërarchische wilskracht van de voorhistorische sterkste.

Oftewel, in een hiërarchische familie hebben moeder en de kinderen niks te willen. De excentrieke verwachtingen van een super-hiërarchische vader worden gekoppeld aan de incentriek conformerende voorwaarden van moeders inferieur gehersenspoelde ego. En de hiërarchische kinderen moeten de extrinsieke verwachtingen van die super-egocentrische voorwaarden stellende ouders zien te koppelen aan de intrinsieke verwachtingen van het kind in henzelf. Die zitten – tenzij ze hun geweten niet langer in een comateuze hiërarchie-slaap laten hersenspoelen - de rest van hun leven met de hiërarchische voorwaarden van een super-egocentrisch ego opgescheept. Hiërarchische kinderen worden namelijk geacht grootvaders superieure verwachtingen volgens vaders egocentrisch conformerende voorwaarden moederlijk voort te planten. Ga er maar aanstaan, wordt je wil primitief gedomineerd door de superieure wilskracht van hoogstaande grootvaders, moet je die conform vaders ego-centrisch gemiddelde voorwaarden nog ondergronds moffelen ook. Want zo gaat dat in de hiërarchie. Zolang je maar voldoet aan de super-egocentrische verwachtingen van die meest wilskrachtigste [groot]vader ben je veilig. Dan moppert hij niet en is zij tevreden. Misschien prijst zij je zelfs om je goeie gedrag en beloont hij je. Als je geluk hebt beschermt zij je ook nog als je ter wille van zijn verwachtingen dingen doet die niet door de beugel kunnen. Want 'voor wat hoort wat' nietwaar. Maar o wee, als je niet naar vaders hiërarchisch overgeleverde grootvader-pijpen danst. Waag het niet om al die super-egocentrische grootvader verwachtingen met groot afgrijzen opzij te schuiven. Waag het niet om je eigen verwachtingen tegenover die van super-egocentrische [voor]vaders te stellen. Waag het niet om een humanist te zijn. De wereld is te klein. De hele familie trekt ten strijde. Want.....

1.3 Humane opvoeders

Een humane ouder voedt op door uit te leggen, te ondersteunen en te waarschuwen als iets onrechtvaardig is voor jezelf en/of anderen.

Een humane ouder praat veel met het kind. Over elkaar niet beschadigen en elkaars grenzen en eigendommen respecteren. Over gelijkwaardig zijn en recht hebben op gelijke kansen, onderwijs, zorg en vrijheid van meningsuiting. Over op een vreedzame manier samen op deze aardbol moeten kunnen leven. Over samen ervoor moeten zorgen dat we op een fijne en veilige manier op deze aarde kunnen *blijven* leven. Dat dat het eerste grote algemene belang is. Dat als iedereen *dit* algemene belang dient, iedereen daarmee impliciet rekening houdt met het persoonlijke belang van ieder individu. Dat alleen op deze basis-voorwaarden algemeen belang voor eigen belang gaat. De humane ouder legt uit dat deze basisvoorwaarden het fundament zijn waarop iedere cultuur moet zijn gehuisvest; mits deze de basisvoorwaarden niet aantasten. Dat culturen de basiswaarden ieder op hun eigen manier inkleuren. Dat *dát* een leefbare wereld geeft. Dat *dát* die culturele dimensie geeft die onze aarde zo kenmerkt.

De humane ouder waarschuwt ook. Dat het niet zo makkelijk is als het klinkt. Dat je moet leren nadenken over wat je wil. Over onderscheid maken tussen dat wat jij wil en dat wat ouders en anderen willen. Over nadenken over wat ouders en anderen willen. Over de gevolgen van dat wat jij en anderen willen. Dat je daarvoor niet alleen moet kijken naar de korte maar ook naar de lange termijn. Dat je moet leren nadenken over wat goed is en wat kwaad. Dat je moet nadenken hoe je zonder te beschadigen omgaat met iets wat kwaad is. Dat je moet nadenken over waar de grens ligt van niet beschadigen. Dat je moet nadenken hoe je dat wat jij wil op rechtvaardige wijze afstemt op de wil van ouders en anderen.

De humane ouder ondersteunt je daarbij, net als bij het ontwikkelen van het

nadenken, het kijken en luisteren, het afwegen en selecteren en het denken en doen. Ondersteunt je bij het zelf verantwoordelijk zijn voor je verwachtingen en voorwaarden, en je doen en laten. Ondersteunt je bij het in de gaten houden waar jouw verwachtingen en voorwaarden eindigt en die van opvoeders en anderen begint. Ondersteunt je bij het op vrijwillige basis iets van jezelf en anderen verwachten, het jezelf en anderen aan gemaakte afspraken houden en de consequenties aanvaarden.

Met andere woorden, de humane ouder activeert je om open en eerlijk in het leven te staan. Om waakzaam te zijn voor mooie praatjes, loze beloftes, schone schijn en schijnzekerheid van jezelf en/of anderen. Om je te behoeden voor egocentrisme, egoïsme en narcisme van jezelf en anderen. Om ad rem te reageren op de dreigementen van de wil van de sterkste. Om voortvarend op te treden tegenover sadomasochistische hiërarchisten en conformisten. Want, redeneert de humanist, het blootleggen van het probleem kan al leiden naar de oplossing. Kan al leiden naar de aanpak van misstanden en misdaad. Stuurt al richting rechtvaardige distantie, zelfgekozen vrijheid, verantwoorde samenwerking en vrijwillige zelfstandigheid. En dat is precies de bedoeling.... van de opvoedende humanist.

1.4 Opvoedconflicten

Ouders die hun kinderen op een humane manier opvoeden worden geconfronteerd met een hiërarchische familie-wereld die [groot]vaders wilskrachtige opvoedingsmethoden geweld(dad)ig probeert te dicteren onder het conformistische mom: iedereen moet net zo hiërarchisch worden opgevoed als wij, anders is het 'niet eerlijk'. Daarmee drukt vaders vrije veldcultuur niet alleen een sadomasochistische stempel op de wils-ontwikkeling van hiërarchisch gehersenspoelde vrouwen en kinderen, maar ook op de maatschappelijke ontwikkelingskansen van humanisten. In vaders hiërarchische veld telt immers alleen de wil van het sterkste familielid. De rest heeft alleen iets te willen als ze die onderwerpen aan de wil van de

sterkste vaders. Humanisten moeten dus niet zeuren, die hebben niks te willen in vaders hiërarchische familievelde. Die verbeelden zich wat. Die stellen hun wil gelijk met die van hiërarchische vaders.

Want de hiërarchisch conformerende familieconingin probeert, geheel in lijn met de voorwaarden van vaders hiërarchische gezag, door self-fulfilling prophecy het nageslacht zo te manipuleren dat het gewenste kind wordt afgeleverd. 'Want', denkt ze, 'alleen zo krijg ik kans om invloed uit te oefenen; alleen zo hebben mijn kinderen en ik bestaansrecht in de familie-maatschappij'. Die zit er namelijk bovenop om te becommentariëren wat goed is en wat niet: je wil onderwerpen aan de sterkste hiërarchist en de slimste conformist. Dat heet normaal in hiërarchistentaal. Althans, voor Jan en Jantje Modaal, want die hanteren de moraal van papa's super-egocentrische familiekapitaal.

En dus wordt de mens vanaf de geboorte super-hiërarchisch bekogeld met commentaren als: 'een echte jongen', 'precies zijn [hiërarchische] vader' of 'een echt meisje' 'precies haar [conformistische] moeder en de ouders met 'je moet...'. Dit laatste veelal als het kind [nog] niet aan de superieur mannelijk en inferieure vrouwelijke voorwaarden voldoet, dan wel [humanistische] ouders hun kinderen daar niet aan willen laten onderwerpen. Deze gesprekken [veelal monologen] hebben een hiërarchisch dwingend karakter ['dat is zo', 'dat is de natuurwet', 'dat kan niet anders', etc.].

Ouders die hun kind humaan en zelfbewust willen opvoeden worden familie-maatschappelijk massaal onder druk gezet met hiërarchische opmerkingen als: 'wat doe je je kinderen wel niet aan als je ze niet als 'een echte jongen' en 'een echt meisjes' opvoedt, dan horen ze er toch niet meer bij, dan zijn ze voor hun leven getekend'. Hun kinderen worden kwaadaardig gediscrimineerd en gehanteerd met: 'je hoort er niet bij', je bent geen 'echte jongen', 'je bent net een meisje', of je bent geen 'echt meisje', 'je bent net een jongen'. In de hoop dat dit hiërarchisch hersenspoelende overwicht alsnog het hiërarchisch conformerende effect zal scoren wat de historische familiesterkste voor ogen heeft gehad. Zo niet dan doet de zorg, het onder-

wijs, het bedrijfsleven en de politiek nog wel even een 'wetenschappelijk' discriminerende duit in het hiërarchisch chanterende familiezakje. De prehistorisch gefundeerde 'wetenschap' borduurt namelijk lustig door op papa's mensaaplogica van 'echte jongens' en 'echte meisjes'. Die stelt 'wetenschappelijk' vast dat vaders 'nodig zijn' voor de rationele verwachtingen en moeders voor de emoties (zie De Wit).

De zorg speelt daar primitief op in. Want hoewel veel onderzoek gedaan is naar de kritische stadia van iedere ontwikkeling [zie Verhulst], wordt conformistisch vastgehouden aan vaders economische wilskracht in ontwikkelingshiërarchie. In alle stadia van het kinderleven wordt de intellectuele, mentale en motorische ontwikkeling van meet af aan conform vaders vrij economische MarktStaat hiërarchisch beïnvloed.

Het onderwijs bouwt deze 'zorg' intellectueel, mentaal en motorisch uit door kinderen vanaf hun derde of vierde jaar, dag-in-dag-uit, net zolang te hersenspoelen tot 'echte hiërarchische jongens' en 'echte conformistische meisjes', tot het gewenste resultaat is bereikt en ieder kind 'weet wat zijn of haar plaats is' in de hiërarchisch geconformeerde familie-maatschappij.

Haar methode is:

- selecteren op basis van hiërarchisch opgevoede kinderen.
- onderdrukken van de eigen wil door te benadrukken dat hiërarchische leiders de baas zijn en kinderen moeten leren hen zonder enige vorm van protest te gehoorzamen.
- kinderen als een militair leren te gehoorzamen op commando's van de leerkracht.
- gehoorzame kinderen sociaal en intelligent noemen.
- ieder kind op basis van gehoorzaamheid letterlijk en figuurlijk een [familie-maatschappelijke] plaats toewijzen.

Vervolgens neemt vaders familiebedrijf kinderen die voldoende gedrild zijn in 'echte mannen' en 'echte vrouwen' aan als loonslaaf, met als Staatkundig lakkertje dat als ze slaafs genoeg zijn, ze vader bureaucratisch mogen

helpen om van zijn familiale Staatsbedrijf de sterkste familiebedrijfshiërarchie te maken. En daar hebben vaders conformisten die net zo sterk [en] bevoorrecht willen worden als hem, wel oren naar. Kunnen ze anderen tenminste net zo straffeloos – namens hun hiërarchische vader – hun wil opleggen als hun vader hun heeft voorgedaan. Geen kwaad woord dus over die sterkste hiërarchist van de familie-maatschappij. Je bent onmiddellijk het mikpunt van egoïstisch conformerende familiekoninkjes die je hiërarchisch bestoken met de grootsprekerij van een heerszuchtige klassenmaatschappij. Je wordt familiair niet meer getolereerd, maatschappelijk geweerd, economisch gesanctioneerd en mentaal bezeerd.

Met andere woorden, een hiërarchist en een humanist in één familie-maatschappij, maakt de conformist mateloos machtig en de hiërarchist boosaardig blij.

2 Kindculturen

Jong geleerd, oud gedaan. Het gezin is een maatschappij in het klein. Daar zie je wat mensen willen. Daar leer je kritiek te ontvangen als je geen rekening houdt met de wil van anderen. Daar leer je te protesteren en kritiek te geven als iemand zijn of haar wil wil doordrukken ten koste van jouw en/of anderen. Daar leer je afstand te nemen en grenzen te stellen als anderen geen rekening houden met dat wat jij en/of anderen willen. Daar leer je laveren tussen jouw wil en die van anderen. Leer je afwegen wat rechtvaardig en onrechtvaardig willen is. Leer je hoe je jouw wil rechtvaardig afstemt op dat van anderen. Leer je hoe je dat wat je wil in praktijk moet brengen. En wat de gevolgen ervan zijn. Maar wat leer je dan? En hoe?

2.1 Kindertijd

Ieder mens maakt vanaf de conceptie tot zijn of haar dood overeenkomstige ontwikkelingsstadia door. Deze ontwikkelingsstadia verlopen volgens een vast stramien:

1. Onze cellen bouwen zich eerst op tot een klein mensje [informatie, kennis en materie verzamelen en rangschikken].
2. Het kleine mensje gaat functioneren en fysiek, hormonaal en mentaal afstemmen met de omgeving [zowel zelfstandig als samen-werken].
3. Vlak voor en na de geboorte gaat dat kleine mensje sensorisch communiceren met andere mensen uit de directe omgeving [communicatie ontwikkelen].
4. Vervolgens gaat dat kleine mensje alle inmiddels verzamelde informatie

en kennis coördineren en vastleggen op basis van goed en kwaad, fijn en niet fijn en rechtvaardig en onrechtvaardig [rekening houden met de rechtvaardige wensen van anderen is goed en de rechtvaardige behoeftes van anderen negeren is kwaad].

5. Aansluitend gaat dat kleine mensje op basis van de verzamelde voor- en afkeuren een plan maken om bepaalde doelen te bereiken. [Huilen om contact te leggen en te communiceren, te eten, schone kleren of te bewegen en te spelen].
6. Daarna gaat dat kleine mensje actie ondernemen om het gewenste doel te bereiken [zichzelf motorisch activeren en -afstemmen].
7. Als het doel bereikt is bedankt het kleine mensje zichzelf en de omgeving met een lach, geluiden en bewegingen [trots zijn op zichzelf en blij zijn met de positieve respons van anderen]. Als het doel niet is bereikt keurt het kleine mensje zichzelf en degenen die hem of haar daarbij 'geholpen' hebben anderen af.
8. Uiteindelijk gaat het kleine mensje zichzelf kwalificeren als degene met die voor- en afkeuren, plannen en activiteiten en dat resultaat [identificeren].

Dit proces wordt het hele leven herhaald. [1] iets opbouwen, van blokken tot eigen leven, materiële zaken en samenleving [construeren], [2] intrinsiek afstemmen [integreren], [3] extrinsiek afstemmen [communiceren], [4] informatie coördineren en vastleggen [structureren], [5] planning maken om een bepaald doel te bereiken [ambiëren] [6] actie ondernemen [functioneren] [7] het resultaat van zichzelf en anderen taxeren [waarderen] [8] zichzelf kwalificeren [identificeren].

Baby's voelen al heel gauw hoe belangrijk ze zijn voor de omgeving en welke plaats hun is toegedacht. Krijgen ze de rust en hoeveelheid aandacht en verzorging van een paar empathische volwassenen? Is de omgeving bekend met vertrouwde mensen en is er voldoende perspectief om een gevoel van veiligheid te ontwikkelen? Zijn er voldoende mogelijkheden om te spelen en al spelend de wereld te ontdekken? Is er voldoende opbouwend speel-

goed? Wordt er voldoende gepraat met de baby? Wordt er voldoende informatie uitgewisseld over de wereld erom heen, over wat de verzorger nu gaat doen, over wat anderen doen, over nu en straks en wat dies meer zij? Krijgt de baby voldoende gelegenheid om samen te spelen met en te 'helpen' van de verzorgers en anderen?

In humane gezinnen kunnen kinderen zich, op basis van rechtvaardigheid en zichzelf en elkaar niet beschadigen, vrij ontplooiën. Ouders en anderen begeleiden en ondersteunen hen in het ontwikkelen van hun behoeftes, prestaties, creaties en doelstellingen. Zowel vader als moeder verzorgen afwisselend hun kind en zijn voldoende dagen thuis om een band met het kind op te bouwen en een veilige en gezellige thuishaven te creëren. Ook als de kinderen groter worden en hun eigen plannen uitvoeren is er stevast een van de ouders [en niet steeds dezelfde] aanwezig.

In hiërarchische gezinnen wordt de ontwikkeling van kinderen van de conceptie af aan aan hiërarchische banden gelegd. Daar draait alles om het ontwikkelen van de behoeftes, prestaties, creaties en doelstellingen van [groot]ouders, oudere familieleden, leerkrachten, bazen, politici en familiale en andere uitverkorenen. Daar moeten kinderen van jongs af aan leren de wil van hoger geplaatsten voor te laten gaan. In de hiërarchie gaat de wil van iedere oudere en uitverkorene immers voor die van jouw. Die zijn sterker. En de sterkste is de baas. Die bepaalt of je gewenst bent of niet. Of je van het goeie geslacht bent of niet. Of je tijdens de zwangerschap voldoende bewegingsvrijheid krijgt of dat je voortdurend moet wachten tot moeder eindelijk tijd heeft. Of je mag leven of niet. Of je na je geboorte een stem in te brengen hebt. En zo ja, in hoeverre je die stem zelf mag bepalen. Want er is maar één waarheid, één keuzerichting en één positie: die van de sterkste. Al het andere moet bestreden worden. Alle gedachten, gevoelens en gedragingen worden vertaald in jongens- en meisjesachtige volgzaamheid. Alleen als je alles doet wat de sterkste van je verlangt ben je 'veilig'. Alleen binnen dat streng afgebakende kader mag je je eigen gedachten, gevoelens en gedragingen invullen.

In de vorm van strijd om aandacht, of je het goed hebt gedaan bijvoorbeeld. Of de strijd om het verkrijgen of handhaven van een hogere- of voorkeurspositie. Want dat krijg je in een wereld waar andere meningen en voorkeuren op leven en dood bestreden moeten worden. Dan wil iedereen alleen nog maar hetzelfde: het goed doen in de ogen van het sterkste familielid.

Met andere woorden: de ontwikkelingslijnen van een humaan en hiërarchisch opgevoed kind verlopen diametraal. De intrinsieke wilsontwikkeling, het kritisch vermogen, moreel besef en pioniersgeest van een humaan opgevoed kind is sterk ontwikkeld, van een hiërarchisch opgevoed kind niet of nauwelijks. Hiërarchisch opgevoede kinderen daarentegen zijn ware grootmeesters in het blindelings gehoorzamen en kritiekloos uitvoeren van opdrachten, terwijl humaan opgevoede kinderen pas iets kunnen en/of doen als ze begrijpen wat ze moeten doen en daar met hun geweten en keuzes achter kunnen staan.

Ook de emotioneel-motorische ontwikkeling verloopt tegengesteld. Het humaan opgevoede kind voelt zich vrij en dynamisch en is niet bang om de confrontatie aan te gaan als het ergens niet mee eens is. Een hiërarchisch opgevoed kind voelt zich gebonden en passief en probeert het iedereen naar de zin te maken en is doodsbang voor conflicten. Een humaan opgevoed kind is ondernemend, een hiërarchisch opgevoed kind doet wat van hem of haar wordt verwacht. Een humaan opgevoed kind voelt zichzelf onafhankelijk, een hiërarchisch opgevoed kind een familiemens. De gevolgen laten zich raden. Want....

2.2 Het hiërarchische kind

1. Hiërarchisch opgevoede kinderen leren dat papa's goddelijke macht hebben en mama's zijn hulpje zijn. Leren welke rangorde ze hebben in het gezin en hoe belangrijk ze zijn voor ouders. Leren dat oudere broers en zusters belangrijker zijn dan zichzelf en jongere broers en zusters minder

belangrijk. Dat papa's en mama's het belangrijk vinden om geweldig te zijn en geweldig vinden om belangrijk te zijn. Dat kritische kinderen alles verkeerd schijnen te doen.

2. Ze leren dat ze een rol moeten spelen en dat papa's en mama's bepalen welke rol. Dat papa en mama pas tevreden zijn als ze zich gedragen als echte jongens of meisjes. Dat het stoer is als ze niet huilen. Dat het meisjesachtig is als jongens medelijden hebben met anderen. Dat jongens zich niet op de kop moeten laten zitten maar dat meisjes krengetjes worden genoemd als ze datzelfde doen. Dat jongens moeten terugslaan en meisjes terugpesten. Dat jongens flink moeten zijn en niet janken en meisjes huilen en kwetsbaar zijn. Dat stoere jongens leuk zijn maar stoere meisjes niet. Dat meisjes mooi moeten zijn en jongens niet. Dat het gek is als jongens het leuk vinden om met poppen te spelen en te zorgen maar niet gek dat meisjes met auto's en lego spelen.

3. Ze leren dat papa's het altijd beter weten en kunnen dan mama's. Dat papa's heel trots zijn over wat ze allemaal weten en kunnen en daar vaak over praten en mama daar bijna nooit over praat. Ze leren dat papa helemaal niet geïnteresseerd is in wat mama weet en kan.

4. Ze leren dat wat papa doet veel belangrijker is dan dat van mama. Dat papa en mama praten over geld verdienen en veel weg zijn. Dat andere kinderen niet naar de crèche hoeven en zij wel. Of andersom. Dat werkende ouders altijd haast hebben en niet werkende ouders niet.

5. Ze leren dat papa's en mama's belangrijk zijn als je in een mooi en groot huis woont en veel mooie spullen hebt. Dat papa en mama heel goed kunnen toneel spelen als er visite komt. Dat ze dan ineens heel anders zijn. Dat ze het heel belangrijk vinden hoe ze overkomen bij andere mensen. Dat er verschil is als de baas van papa of mama komt of dat tante Truus komt logeren. Dat ouders heel veel liegen maar zij niet dat niet mogen, tenzij papa of mama dat zegt.

6. Ze leren dat mama thuis de baas is maar papa altijd het laatste woord heeft en beslist. Dat als papa iets moet doen waar hij geen zin in heeft, hij het altijd druk heeft. Of dat het heel lang duurt voordat het klaar is omdat er steeds iets verkeerd gaat. Of dat hij boos wordt. Dat als mama ergens geen

zin aan heeft ze dan ineens moe is of ziek. Of ze zegt dat ze dat niet kan, of geen tijd heeft. Dat als zij dat doen ze niet moeten zeuren.

7. Ze leren dat het veel erger is als papa's boos worden dan als mama's boos worden. Dat als papa boos wordt het dan precies zo moet gaan als hij wil. Dat als papa moe en chagrijnig thuiskomt hij met rust moet worden gelaten. Dat mama altijd de schuld heeft als papa of zij zich niet lekker voelen. Dat als papa zin heeft om iets leuks te doen dat ook door moet gaan ook als mama of zij daar geen zin aan hebben. Dat mama papa met smoesjes en trucjes kan laten doen wat zij wil. Dat papa dat ook doet.

8. Ze leren dat ze niet boos moeten worden als ze iets niet eerlijk vinden. Dat triest zijn gauw moet worden afgeleid. Dat mama 'dat kind moet laten huilen'. Dat ze iets krijgen als ze precies doen wat papa of mama zegt. Dat het asociaal is als zij blij zijn en papa of mama en de rest van de familie niet. Dat papa en mama en de rest van de familie bijna nooit blij zijn.

Kortom: hiërarchisch opgevoede kinderen moeten gedogen dat ouders en andere 'hogeren' hun behoeftes molesteren, hun prestaties discrimineren, hun creaties pesten en hun doelstellingen dwarsbomen. Moeten ervaren hoe ouders en andere 'hogeren' alle tirannieke rattenkneepjes van stal halen om 'hun' doel te bereiken. Moeten toezien hoe ouders, uitverkorenen en andere 'hogeren' zich willoos 'wilskrachtig' laten leiden door de jaloezie, concurrentie, macht en minachting van baas boven baas. Moeten keer op keer aanhoren hoe geweldig ouders en andere hogeren wel niet zijn. Moeten blij zijn met het bestaan dat ouders en andere hogeren hun namens baas boven baas hebben toebedeeld. Moeten 'dankbaar' zijn dat ze geen verantwoordelijkheid hoeven te dragen voor hun eigen keuzes [ze hebben immers niks te willen; dus niks te kiezen], maar wel noodgedwongen aanvaarden dat ze afgerekend worden voor hun ten dienste van de keuzes van hogeren staande daden. Want hiërarchie staat voor aardig lijken met wraakzuchtige praktijken. Daarom is vaders eigenbelang moeders allerhoogste goed.

Met als gevolg: kinderen met angst als basisgevoel in hun identiteitspakket. Kinderen die bang zijn om iets te willen wat tegen de belangen van hogeren

indruist. Zeker als je niet aan de basisvoorwaarden van de hiërarchie wilt voldoen. Als je geen ontzag hebt voor de basiswaarden van de hiërarchie. Als je kritisch bent. Als je niet wil manipuleren. Als je geen rol wilt spelen. Als je niet verantwoordelijk wil zijn voor de keuzes en daden van anderen maar alleen voor je zelf gekozen daden. Kinderen die onder aan de hiërarchische gezinsladder staan, die afhankelijk zijn van hogeren, die het knechtje zijn van de baas, die de dienaar is van baas boven baas, die de medewerker is van de hoogste baas, die de slaaf is van *zijn* Wil. Want er is altijd wel een hiërarchische Baas die nog verslaafder onder de wil van boven Staat.

2.3 Het humane kind

1. Humaan opgevoede kinderen leren dat iedereen ertoe doet, vrouw – man, oud - jong, arm - rijk, bruin - blank, onbekend - bekend. Dat – op op basis van rechtvaardigheid en op voorwaarde van niet beschadigen van zichzelf en anderen – iedereen gelijkwaardige rechten heeft.
2. Ze leren zichzelf te zijn. Hun behoeftes te ontdekken, hun wil op zelf gekozen wijze te ontwikkelen, hun kunnen te structureren, hun doen gestalte te geven en hun identiteit vorm te geven. En ze leren verantwoordelijkheid te dragen over hun eigen keuzes en eigen daden. Dat je maar beter eerst goed kunt nadenken over wat je wil op de korte en lange termijn, want dat ieder mens de gevolgen moet dragen voor zijn of haar eigen keuzes en daden.
3. Ze leren nadenken over goed en kwaad, praten over recht en onrecht, pro- en contra argumenten aandragen en geïnteresseerd zijn in, luisteren naar en argumenteren met ouders en anderen.
4. Ze leren dat het niet belangrijk is wie wat zegt of doet – vrouw of man, oud of jong, arm of rijk, bruin of blank, onbekend of bekend – maar *wat* en *hoe* iemand wat zegt of doet, en oog te hebben *of* iemand ook doet wat hij of zij zegt en zegt wat hij of zij doet.
5. Ze leren rechtvaardig te roeien met de riemen die ze hebben. Dat het niet uitmaakt hoe arm of rijk je bent maar hoe je daarmee omgaat. Ze leren hoe

ze op rechtvaardige wijze inventief kunnen zijn, hoe ze anderen waar nodig kunnen helpen, hoe ze open en eerlijk zijn en blijven naar zichzelf en anderen, hoe ze rechtvaardig worden en blijven en waarom ze hun verantwoordelijkheden niet moeten ontlopen.

6. Ze leren dat er allerhande leuke en minder leuke taken moeten worden verricht om het gezin, de omgeving en de maatschappij draaiende te houden en dat iedereen naar vermogen daaraan bijdraagt. Ze zien dat hun ouders de leuke en minder leuke werk- en zorgtaken eerlijk delen en van hen ook een bijdrage naar vermogen wordt verwacht. Ze ervaren dat minder leuke taken niet erg zijn als er voldoende leuke taken tegenover staan. En ze ontdekken dat het prettiger wordt als iedereen naar vermogen leuke en minder leuke taken uitvoert.

7. Ze leren hoe ze zonder hun positiviteit te verliezen moeten omgaan met mensen die de kantjes ervan aflopen. Die liegen en bedriegen, anderen het vervelende werk laten doen en zelf met de eer gaan strijken. Die de leukste taken inpikken, voortdurend bewierookt willen worden en verslaafd zijn aan macht, aanzien en geld. Die anderen schaamteloos kleineren en belemmeren in hun ontwikkeling van keuzes, kennis, kunde en kansen en dat nog gewoon vinden ook.

8. Ze leren om te gaan met frustraties als iets niet gaat zoals ze willen. Te analyseren waarom iets fout is of gaat. Zichzelf en anderen te confronteren met logische argumenten en zich te distantiëren van de onredelijkheid van zichzelf en anderen. Ze leren emoties te verwerken in sport en creativiteit.

Kortom: humaan opgevoede kinderen leren een logisch en redelijk mens te worden. Iemand die zichzelf en anderen kritisch onder de rechtvaardige loep neemt en zijn of haar verantwoordelijkheid niet ontloopt. Met als gevolg: open en eerlijk opbouwende kinderen die verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen keuzes en daden en willen leren van hun fouten. Kinderen met zelfvertrouwen. Kinderen die de argumentatie aan durven met mensen die denken dat ze anderen hun onredelijke wil kunnen opleggen. Die niet gedogen als ouders en anderen onder het mom van 'hoger' - vanwege meer aanzien, meer kennis, meer geld en/of meer macht – de behoeftes, presta-

ties, creaties en doelstellingen van anderen liquideren, dwarsbomen, moles-teren en torpederen. Die analyseren, constateren en argumenteren en dis-tantiëren zich als anderen daar niet voor open staan. Die helpen waar het kan en nemen afstand waar het moet. Want rechtvaardig zijn en blijven is hun allerhoogste goed.

2.4 Kinderruzies

'Dat kan geen kwaad'. 'Daar word je hard van', roepen hiërarchisten pater-nalistisch als humanisten kritiek hebben op onmenselijk gedrag. Hoe hard blijkt uit de groep met een identiteitsstoornis; uit de groep die niet weet waar de wil van vader eindigt en moeders kind begint. Blijkt uit de groep met een assertiviteit-, een communicatie-, een samenwerking- en een ontwikkelings-probleem. Blijkt uit de groep die voortijdig de familie, de school, de maat-schappij en het politieke klimaat de rug toekeren. Blijkt uit de groep die haar heil zoekt in alcohol, drugs en andere verslavingsvormen. Uit de groep ma-nisch-depressieven, opgebranden, zieken en WAO'ers. Uit de vele zelf-moordpogingen en de behoefte aan euthanasie. Met name zelfbewuste, wilskrachtige humanisten en anders-wilskrachtigen worden vaak gediscrimi-neerd, mishandeld en mentaal, fysiek en economisch misbruikt en geher-senspoeld.

Om de weerstand te breken en anderen te dwingen de ondergeschikte posi-tie in te nemen die *hun* vaders familiehiërarchie hen oplegt, wordt door jong en oud trauma's gecreëerd, die onderwijskundig, bedrijfsmatig en relationeel systematisch gereactiveerd en maatschappelijk politiek geconsolideerd. En dat allemaal om kritische en onafhankelijke visies te breken die vaders hiërarchische macht en moeders conformistische aanzien economisch en maatschappelijk zouden kunnen ondergraven.

In het Gelders Dagblad van 19-1-02 lees ik dat zes Vlaamse postbodes te-recht moeten staan in verband met het doodpesten van een collega. Op 30-12-02 zie ik in een programma van Jambers ook een aantal gepeste slachtoffers aan mij voorbijtrekken. Allen getraumatiseerd en sommigen

geïsoleerd. Vaak zijn het de talloze systematisch en structureel herhalende pesterijen die het slachtoffer uiteindelijk breken. Deze pesterijen zijn vaak juridisch ongrijpbaar, omdat de meeste families er een hiërarchische bedrijfspolitiek op na houden en deze met meerderheid van stemmen als maatschappijcultuur hebben gewettigd. Uit onderzoek is gebleken dat de levenskansen in dergelijke situaties tot 60% blijken te dalen. Talloze mensen sterven dagelijks aan medische ziektes terwijl de oorzaak ervan ligt in een gebroken weerstand tegen onophoudelijke pesterijen en discriminaties. Hiërarchisten willen immers het verband niet zien tussen hiërarchische oorzaken en ziekmakende gevolgen. Willen immers niet weten waarom ze zich identificeren met vaders hiërarchische wilskracht en moeders conformistische willoosheid. Willen immers niet horen dat ze [zelf]moorden plegen zonder hun handen vuil te maken.

En dus zijn humanisten en hiërarchisten van jongs af aan water en vuur. Want hoeveel rechtvaardig argumenten-water humanisten ook aan dat hiërarchisten-vuur proberen bij te dragen, het is water naar de heetgebakende aardkern dragen. En daar beginnen humanisten niet aan. Ze blijven niet aan het hiërarchische brandjes blussen. Zij zijn wel wijzer.

3 Het (ge)weten

Volwassen worden betekent eigen keuzes mogen maken. Als de familie haar taak volbracht heeft is het aan de jongere om zijn of haar eigen leven vorm te geven; ook als je hiërarchisch bent opgevoed. De vraag is echter, kun je dat wel, want als hiërarchist heb je immers niet geleerd om zelf na te denken, zelf om te gaan met je capaciteiten of emoties, zelf keuzes te maken. Je hebt niet geleerd kritisch te zijn naar jezelf, je ouders en anderen. Maar wat hebben hiërarchische kinderen dan in vredesnaam wel geleerd?

3.1 Opvattingen definiëren

Vanaf de foetale baby- en peuterjaren begint de ontdekkingstocht naar de opvattingen, reacties, capaciteiten en persoonlijkheid van jezelf en anderen. De ontdekkingstocht naar wie je bent en wat je doet. Wie anderen zijn en wat ze doen. Wat anderen willen dat jij bent en doet, of juist niet. Wat jij wil dat anderen zijn en doen.

In de loop van je kinderjaren wordt je zo veelvuldig geconfronteerd met de hiërarchische opvattingen, reacties, capaciteiten en persoonlijkheid van ouders en anderen dat de blik op je eigen opvattingen, reacties, capaciteiten en persoonlijkheid raakt ondergesneeuwd. Je houdt vooral of alleen nog rekening met de opvattingen, reacties, capaciteiten en persoonlijkheid van je narcistische vader en zijn meesterlijk conformerende volgelingen en negeert die van jezelf. Jouw opvattingen, reacties, capaciteiten en persoonlijkheid doen er niet meer toe, en zo wel dan zijn ze een bedreiging voor je narcistische vader en zijn meesterlijke volgelingen. Een narcist wil immers alleen de opvattingen, reacties, capaciteiten en persoonlijkheid van zichzelf gespie-

geld zien. Dus van zijn meesterlijk conformerende volgelingen.

In de puberteit krijg je meer dan genoeg van al die narcistische opvattingen, reacties, capaciteiten en persoonlijkheden en dat nog moeten spiegelen ook. Je begint een hernieuwde ontdekkingsstocht naar je eigen opvattingen, je eigen reacties en je eigen capaciteiten. Je stopt het inmiddels geautomatiseerde rekening houden met de opvattingen, reacties, capaciteiten en persoonlijkheid van je narcistische vader en zijn meesterlijk conformerende volgelingen en richt je blik op jezelf en een onafhankelijk bestaan in de nabije toekomst.

En daar begint het, het [externe] conflict tussen je eigen wil en de wil van je narcistische vader en zijn volgelingen. Tussen je vaders opvattingen en die van jouw. Tussen na-denken en zelf denken. Tussen je vaders reacties en die van jezelf. Tussen je vaders capaciteiten en die van jouw. Daar begint het conflict tussen de persoonlijkheid van je narcistische vader en zijn meesterlijk conformistisch spiegelende volgelingen en die van jouw. Daar beginnen de discussies en argumenten over gehoorzaamheid aan een narcistische vader en kritisch zijn. Daar beginnen de hiërarchische taboes en sancties als je anders denkt, reageert, doet en bent als vader familias en zijn volgelingen; als je niet het historische gedrag vertoont van narcistische vaders en spiegelende moeders. De twijfel, tussen kiezen voor jezelf – voor je eigen wil ontdekken, zelf-kennis verzamelen, zelf kiezen welke talenten je ontwikkelt, doen wat je zelf wil en jezelf zijn – of kiezen voor conformisme, voor je wil onderdrukken of ombuigen, papagaaiengepraat, doen wat vader familias en anderen willen dat je doet en erbij horen, begint. En daarmee het interne conflict tussen kiezen voor wat je zelf wil maar buitengesloten worden en gepest of erger omdat je niet aan de paternalistische verwachtingen van je narcistische vader en zijn volgelingen voldoet, of kiezen om je eigen opvattingen, reacties, capaciteiten en persoonlijkheid op te geven ter wille van die van je [mens]kapitaalkrachtig communi-sti-cerende narcist-en-vader en familie en er koppelistisch bij horen.

Een duivels dilemma. Kies je voor humanistische onafhankelijkheid in een onveilige familie-wereld die je voortdurend bestookt met de dictatoriale

sancties van narcistische vaders en meesterlijk conformerende volgelingen, die je openlijk en sneaky dwarsbomen met buitensluiten van keuzes, kennis, kunde, kansen en communicatie. Of kies je voor kopielistisch conformerende afhankelijkheid van de 'bescherming' van patriarchale narcist-en-families in ruil voor in narcistische pestcommunicatie verpakte kennis, kunde en kansen. Oftewel, kies je voor een permanent extern conflict tussen jouw wil en die van narcist-en-vaders of kies je voor een geïnternaliseerd hiërarchieconflict. Je reacties schieten heen en weer. Dan weer aangepast dan weer jezelf.... 'Je bent in de puberteit, zegt vader en zijn volgelingen, 'dat gaat wel weer over'. 'Als je ouder wordt ga je steeds meer op je vader of moeder lijken', zegt grootvader. Oftewel, dat losmakingsproces, dat zelf denken, vanuit je eigen opvattingen reageren en zelf doen is maar tijdelijk.

Is dat zo, vraag je jezelf af. Zit ik voor de rest van mijn leven aan de gewoontes van narcist-en-vaders en zijn volgelingen vast? Kom ik daar nooit meer los? Waarom vind ik wat ik vind, reageer ik zoals ik reageer en doe ik wat ik doe? Omdat de hiërarchische familie dit vindt, zo reageert en dat doet? Omdat de narcistische vader dat wil? Omdat ik wil overleven? En wat nou als ik blijvend kies voor mijn eigen gedachten en opvattingen, voor mijn eigen reacties en levenswijze maar de veiligheid op is? Als vanaf het moment dat ik weer zelf denk, kies, kan en doe, manipulatie, chantage, intimidatie, agressie en buitensluiten mij bedreigt en mijn eigen denken, reageren en doen begeleidt? Als ik op allerlei manieren wordt gesaboteerd in zelfstandig zijn als ik zelf nadenk, eigen opvattingen en levenswijze ontwikkel, zelf-kennis opdoe, zelf bepaal hoe ik capaciteiten ontplooi, functioneer en reageer. Krijg ik, vanwege de toenemende dreiging om toch maar vooral aan de hiërarchische verwachtingen van mijn narcistische vader en zijn conformistische volgelingen te blijven voldoen, dan zo'n gebrek aan veiligheid dat ik uit overlevingsdrang acuut overstag ga? Slaat de twijfel dan opeens toe? Krijg ik dan opeens ontwenningverschijnselen? Wil ik dan ineens niet meer zelf nadenken, denk ik dan ineens liever hetzelfde als mijn narcist-en-vader en zijn volgelingen? Vind ik mijn eigen opvattingen dan ineens maar niks, zijn zijn opvattingen en gewoontes dan ineens de mijne? Wil ik

dan ineens niet meer vanuit mijzelf reageren maar liever zoals hij verwacht dat ik reageer? Wil ik dan ineens niets meer zelf doen maar alleen nog maar wat hij verwacht dat ik zal doen? Word ik dan ineens achtereenvolgend bang, boos, depressief en ziek als hij of ik geconfronteerd wordt met mijn eigen opvattingen, reacties, capaciteiten en persoonlijkheid? Ben ik dan ineens fatalistisch, weer conformistisch afhankelijk van de narcist-en-hiërarchie? Is dat wat grootvader bedoelt? Moet ik me net zo voorhistorisch laten klein krijgen door de narcistische keuzes van patriarchale hiërarchisten als vader familias en zijn conformistische volgelingen? Ben ik dan geen puber meer?

Voor de conformist ben je pas volwassen als je de voor- en nadelen van doen wat een ander wil versus doen wat je zelf wil hiërarchisch hebt (af)gewogen en dat vervolgens net zo volgens de behoeften van 'hogeren' uitvoert als je deed als kind. Oftewel, als je net zo weloverwogen je eigen opvattingen, keuzes en identiteit aan de wilgen hangt en patriarchische narcist-en-vaders sadomasochistisch na-aapt als vader familias en zijn volgelingen doen en hebben gedaan. Het verschil tussen kind en volwassene zit hem in het bewustzijn. Het kind doet het onbewust en de volwassene bewust, aldus de hiërarchische conformist. Want alleen zo ben je verantwoordelijk voor je eigen daden. Daarom 'mag' je tijdelijk puberen. Vader hiërarchist en moeder conformist zorgen er wel voor dat je sneaky zo geweld-(dad)ig hiërarchisch 'geschoold' wordt dat je alsnog conformistisch in het hiërarchische straatje van het familiebedrijf gaat lopen. 'Je komt toch niet van al die narcistische 'ikke-eerst' graaiers af. Dat is ons ook niet gelukt. Zo gaat dat nou eenmaal....', verzuchten ze demonstratief fatalistisch. 'Anders ben je aan de goddelijke piraten overgeleverd. En wij erbij. Want zij zijn hoger dan ons en jij bent lager dan zij en wij', waarschuwen ze provocerend. 'Dus doe niet zo asociaal, laat hen zo dictatoriaal, anders staan wij voor paal'.

Met andere woorden, je moet je humaan-rechtvaardige opvattingen en identiteit [alsnog] opgeven ter wille van de hiërarchisch conformerende levenswijze van je familie, anders ben jij er verantwoordelijk voor dat zij voor

[schand- of gesel-] paal staan. En dat is toch niet humaan en rechtvaardig nietwaar? Dus roepen ze net zolang en zo hard dat je asociaal bent als je niet doet wat zij willen dat je alsnog iets of niets wil, iets of niets kunt, iets of niets doet, iets of niets bent en iets of niets weet. Tot je, al naar gelang hogeren willen dat je doet, wel of niet reageert, studeert, werkt en zorgt ter wille van narcist-en-conformisten. Tot je je eigen opvattingen, -reacties, -capaciteiten en -keuzes opzij zet en die van je vader omarmd. Tot je je hiërarchist-en-vader indringend in je achterhoofd laat dwingen om te praten, denken en doen als je conformist-en-moeder. Net zolang tot je je waarschuwingssignaal in je hoofd frontaal wegduwt en je je eigen opvattingen en keuzes laat overheersen door de woorden: 'je moet niet zo wantrouwend zijn, ze bedoelen het niet zo kwaad'. Allemaal ter instandhouding van moeders narcist en vaders familie-en-hiërarchie. Want alleen zo veroorzaak je geen familieschandaal, staat je vader hiërarchisch niet voor paal, is je moeder conformistisch.. 'dood...normaal' volgens het patriottische familie-verhaal en hebben hun volgelingen wel het sadomasochistische familiekapitaal maar geen alarmsignaal voor een kwaad-aardige familiekwaa.

Maar... als jij jezelf volgens je eigen hoofd-opvattingen rechtvaardig beheert en je van je eigen familie-maatschappelijke onrecht distantieert, heb jij én het overlevingsmateriaal én de humanistentaal die het goed kanaliseert en het kwaad blokkeert volgens je eigen moraal die jouw standpunt logisch beargumenteert, dat deskundig in lichaamsbeweging transformeert, dat humaan verantwoord naar de (zelf)waarnemer transporteert en daarmee als eigen identiteit met een humane inborst naar anderen reageert.

3.2 Reacties reglementeren

Eén van de belangrijkste kenmerken van de hiërarchie is het op een narcistisch voetstuk plaatsen van [Staats]vaderlijke [familie]leiders en het monddood maken van critici. Volgens de hiërarchistenlogica is vader het hoofd van de hiërarchische Staatsfamilie, is iemand die hiërarchisch bovenaan staat per definitie de beste, maakt iemand die de beste is geen fouten,

hoeft iemand die geen fouten maakt ook geen fouten te erkennen, hoeft iemand die geen fouten hoeft te erkennen geen kritiek te accepteren en hoeft iemand die geen kritiek hoeft te accepteren het niet te accepteren dat er onterechte kritiek op hem wordt uitgeoefend. Die kan dus grenzen stellen, maatregelen treffen en sancties opleggen. Om zijn narcistische voetstuk in stand te houden bijvoorbeeld.

Met andere woorden, volgens de hiërarchistenlogica is vaders narcistische voetstuk goddelijk onaantastbaar. Lekker veilig voor iedere vorm van kritiek of sancties; een hiërarchische Staatsvader staat immers bovenaan. Met als gevolg dat een Staatsvader zich niet hoeft te ontwikkelen. Hij is immers de beste. Dus weet hij alles beter, dus is hij de onaantastbare betweter van de familie, de meester-lijke narcist... die overal kritiek op heeft. Want de rest doet van alles fout. Die moet hij tot vervelends toe lesjes leren. Die ze nooit zullen leren want ze zijn immers niet zo goed als hij. Omdat dat wel erg frustrerend is en het lonely is at the top creëert hij een hulp die bij hem past: een robot die bijna net zo goed is als hij: moeder. Zij mag de vervelende klusjes opknappen, anderen zijn hiërarchische narcistenlesjes leren en maatregelen treffen, grenzen stellen en sancties opleggen aan iedereen die zijn narcistische positie bedreigt. Omdat er maar vele robots zullen volgen. Komt er tenminste leven in de brouwerij.

En zo geschiedde. Vader leert moeder een meesterlijk lesje en wast zijn narcistische handen in Staatsvaderlijke onschuld en moeder geeft die gezellig door aan de rest en draagt de verantwoordelijkheid voor zijn fouten, in de wetenschap dat vader haar een hand boven het hoofd houdt. Ze doet immers precies wat de narcistische Staatsfamilieleider haar heeft geprogrammeerd. Dat krijg je als je niet zonder gevaar voor fysiek, verbaal, relationeel, economisch en/of cultureel geweld voor je mening uit kunt komen. Dan conformeer je je – al dan niet na een kritische confrontatie [met het risico dat je van alles wordt aangedaan], al dan niet na weggevlucht te zijn zodra het kan, al dan niet omdat je niet [meer] vluchten kan of niet [meer] wil, al dan niet vrijwillig – aan degene die zichzelf bovenaan de narcistische familieladder plaatst, dan wel heeft laten plaatsen.

De gevolgen laten zich raden. Zien we dagelijks om ons heen. Narcistische [Staatsfamilie]leiders die verslaafd zijn aan een geweld(dad)ige positie. Die zich maar wat graag laten omringen door een schare volgzaam bewonderaars die ofwel uit angst voor represailles ofwel uit narcistisch eigenbelang, vol lof spreken over hiërarchische [familie]leiders... die de waarheid verdraaien door de narcistische waarheid te betitelen als een duivelse leugen en goddelijke leugens omtoveren in een verduiveld goddelijke 'waarheid' die geweld(dad)ig regeert. In ruil daarvoor 'beschermt' de narcist-en-vader hen door die verduivelde waarheid en verduisterde leugen te verdonkeremanen. Waarmee de narcist en conformist zich in een dubbele leugen en een halve waarheid aan elkaar hebben verstrikt. Tot genoegen van de [Staatsfamilie]leider die zich daarmee verzekerd weet van een fantastische positie. Want zo heeft ie twee handen op één narcistenbuik. En vele handen maken licht-werk en dat is hard nodig in die narcistisch verdonkeremaande duisternis. Vaders narcist-en-hiërarchie hangt de conformistische familiewas immers niet buiten.

Met als gevolg, allerhande narcist-en-conformistenzaken die onbespreekbaar zijn. Die daardoor juist erger worden omdat ze onbespreekbaar zijn. Met als gevolg, kleine en grote drama's en trauma's die grote consequenties kunnen hebben op het functioneren van mensen in hun latere leven. Met als gevolg, veel verzwegen familiedrama's en trauma's. Met als gevolg, gesloten gezinnen, gesloten scholing, gesloten familiebedrijfsvoeringen en gesloten overheden met veel achterkamertjespolitiek. Met als gevolg, een familie-maatschappij vol door schijnveiligheid omgeven onveiligheid, vertrouwen suggererende argwaan, als waarheid betitelde leugens en als sportief getypeerde [concurrentie]strijd. Met als gevolg, talloze verslavingsvormen, waaronder macht, aanzien en geld, een 'vrijwillig gekozen' dictatuur, veel oorlogszuchtig leedvermaak en strijd, een verdeling in machtig rijke 'hoge' leiders en arme lagen machteloze dienstverleners, talloze vluchtelingen, daklozen en mensen aan de rand van de samenleving en een groot beroep op de lichamelijke en geestelijke gezondheidszorg als gevolg van mentaal, fysiek, economisch en relationeel geweld. Nog afgezien van de persoonlijke tragedies die dit met zich meebrengt, wordt de maat-

schappij daarmee onnodig opgezaaid met veel onnodige extra inspanningen en uitgaven.

Maar zeg dat maar eens. Waag het maar eens kritiek te spuien. O wee als je zegt dat het anders en beter kan. Als je kunt aantonen dat narcistische [familie]leiders niet verder kijken dan hun kortzichtige eigen belang, dat ze anderen geweld(dad)ig naar hun eigen belang proberen te zetten. Dat de mensheid zowel persoonlijk als maatschappelijk veel beter af is met een humane cultuur. Dat een humanistische samenleving uitgaat van, op voorwaarde van jezelf en anderen niet beschadigen, jezelf ontwikkelen zoals jij verkiest. Dat humanisten daarmee een humanistische samenleving creëren die veiliger, gezonder, creatiever, economischer en gelukkiger is. O wee als je zegt dat vaders narcistenmentaliteit niet alleen leidt tot een narcist-en-hiërarchie die bewust gewetenloos is, die zich bewust conformeert aan zichzelf kortzichtig bevoordelend eigenbelang ten koste van anderen, maar ook bewust aanstuurt tot anderen beschadigend gedrag ten behoeve van een goddelijke positie te midden van narcistisch conformerende uilskuikens. Als je zegt dat een narcist-en-vader bewust aanstuurt op een anti-sociale - oftewel psychopathische - persoonlijkheidscultuur die strijd en vernietiging van eigenheid en relationele-, economische- en ontwikkelingsmogelijkheden tot een geweld(dad)ig (a)narc(h)istenfundament maakt. Een psychopathisch fundament die zegt dat vaders alles mogen en de rest niks... dan conformistisch naar zijn gewetenloze narcistenpijpen dansen.

O wee als je zegt dat die zogenaamde 'échte [hiërarchische] jongens-mannen' en [conformistische] 'meisjes-vrouwen' door narcist-en-vaders worden gecreëerd. Dat dat niets anders dan vaders narcistische knechtjes zijn. Dat narcistische leiders anti-sociale dictators [moeten] zijn. Dat dat beschadigend is. Dat je zo niet met jezelf en elkaar omgaat. Dat samen-leven een kwestie van rechtvaardig organiseren en humanaan verdelen is. Dat dat voor humanistische mannen en vrouwen een fluitje van een cent is. Je krijgt meteen de volle laag want hiërarchist-en-vaders en conformist-en-moeders zijn meester in het afweren van kritiek. Ze draaien de rollen meteen hysterisch om in tegen-kritiek [zie Rie-

mann] of gebruiken slachtofferschap als wapen om kritiek af te weren en als één vader samen te lijf te gaan.

Dat heb je als je geketend bent als narcist of conformist. Dan ga je de beste geweld(dad)ige weg. Als [dienaar van de] allerhoogste narcistenleider. Dan worden je fouten tenminste verdonkeremaand omdat je ze namens de beste narcistenleider pleegt. Dat kan jij iedereen die kritiek heeft op jouw of de allerhoogste narcistenleider tenminste de les lezen en maatregelen treffen om sancties op te leggen. Dan is jouw of zijn narcistenlogica jouw waarheid en levensweg. Voor eeuwig en altijd..... jouw voorgeprogrammeerde robotdictatuur. Want het leven is robottesk als je de verhalen, logica en argumenten van narcist-en-conformisten nooit in twijfel trekt. Als je de dienaar bent van een narcist oftewel, een anti-socialist oftewel een psychopaat. Dan conformeer je je aan de beste narcist en overmeester je de slechtste. Dan jaag je anderen net zolang angst aan voor geweld, armoede, ziektes en rampen tot je een self-fulfilling prophecy effect hebt gecreëerd. Tot er herrie is in de tent. Tot je zijn of jouw frustraties over gebrek aan ontwikkeling [want die heeft iemand die de beste is niet nodig nietwaar] kan botvieren door slechte narcisten te overmeesteren. Want alleen zo kan een narcist-en-conformist bewijzen dat zij het beste... gespleten zijn. Hij is immers anti- en zij een -socialist. En dus zijn zij samen één... anti-sociale, manisch-depressieve sado-masochist.

3.3 Capaciteiten mechaniseren

In een humaan gezin leren kinderen van baby af aan zelf te kijken, te luisteren en te reageren op wat ze wel en niet kunnen. Ze leren hun voorkeuren af te bakenen, capaciteiten te ontwikkelen en verbaal en nonverbaal te communiceren met zichzelf en anderen. Geleidelijk aan komen ze tot het besef wat ze wel en niet kunnen en wie ze [geworden] zijn. Dat wat ze [nog] niet kunnen is geen beletsel om dat niet te ontwikkelen. Omdat ze vrijuit open kunnen zijn praten ze makkelijk over hun capaciteiten en hun grenzen,

hun angsten en twijfels en hun enthousiasme. De humanistische omgeving ondersteunt hen bij het bepalen van hun eigen keuzes en geeft ze de kans al spelenderwijs, stap voor stap verantwoordelijkheid te leren dragen. Met als gevolg dat ze al vroeg vertrouwt raken met het zelf leren kunnen, daardoor zelfvertrouwen ontwikkelen en daarmee naar buiten treden.

Kom daar eens om in een hiërarchische opvoeding. Zowel in de familie als in het onderwijs, bedrijfsleven en bij de overheid worden hiërarchisch opgevoede kinderen op allerlei manieren gemanipuleerd om alleen die capaciteiten te ontwikkelen die vaders hiërarchische familie en moeders conformisten-maatschappij welgevallig is. Zelf ontdekken en bepalen zoals in een humanistisch gezin is er niet bij. Dankzij vaders geweld(dad)ige narcisme en moeders kwaad-aardige conformisme worden kinderen vanaf de geboorte met kunstgrepen de door de omgeving gewenste richting in gestuurd; de jongens volgens vaders narcistische- en de meisjes volgens moeders conformistische route. Van jongs af aan worden ze overspoeld met narcistische en conformistische 'meesters' die hun 'een lesje willen leren'. Want narcistische vaders en conformistische moeders willen alles onder hiërarchische controle van hogerhand houden. Alleen zo hebben ze immers bestaansrecht.

En dus wordt een baby of peuter in bed gedumpt, mogen ze zich aan- of uitkleden, meehelpen en de kleine wereld thuis ontdekken waar het ouders uitkomt en tijd hebben. En ze hebben nooit tijd, vroeger niet en vandaag de dag nog minder, want ouders en verzorgers hebben wel wat anders aan hun hoofd. Die zitten 'economisch' gevangen in een hiërarchisch narcisten-systeem.

Tegen de tijd dat het kind naar school wordt het nog veel erger. Daar lopen tig 'meesterlijke' betweters de hele dag door te vertellen wat wel en niet kan en mag. [Ook aan humanistisch opgevoede kinderen]. Ook hier mag het kind alleen iets weten en doen als hiërarchische volwassenen eraan toe zijn. En vooral niet te snel of te langzaam, want ook op school draait het niet om de ontwikkeling van het kind maar om de ontwikkeling van het kind onderwerpen aan vaders 'economisch' gehiërarchiseerd narcistensysteem.

Tot het kind volwassen is zit het gevangen in een onderwijs-dictatuur die zijn of haar persoonlijkheid probeert af te richten en te drillen tot een 'economisch' aangepaste conformisten-identiteit. Hoe eerder het kind leert te accepteren dat het niets te willen en te zeggen heeft, laat staan zelf te bepalen of het iets kan of mag ontwikkelen, en hoe eerder het kind erkent dat het fout en slecht was dat het tegen 'de hogere' in zelf iets wilde, kon of deed, of zei iets te kunnen of te willen kunnen of -doen, hoe 'aardiger' de hiërarchische leerkracht, ouders en andere 'hogeren'. En hoe aardiger de hiërarchische leerkracht, ouders en andere 'hogeren', hoe meer kans dat het kind beloond wordt met 'iets leuks'.... in de ogen van de hiërarchische leerkracht, ouders en andere 'hogeren' uiteraard.

Narcistisch conformerende leerkrachten, ouders en andere 'hogeren' gaan net zolang door met dicteren tot het kind zo gehersenspoeld is dat het alles accepteert wat er gedicteerd wordt. Tot het vanzelfsprekend vindt dat hiërarchische volwassenen narcistische kinderen zijn die met veel omhaal van non- en verbale woorden en fysieke en mentale dreiging en manipulaties het eerste-narcisten-recht opeisen om anderen 'de les te lezen'. Dat dat normaal is. Dat zij dat ook moeten doen ten aanzien van jongere en 'niet-aangepaste' kinderen en volwassenen. En dus doen hiërarchisch opgevoede kinderen dat na [humanistisch opgevoede kinderen niet..., tenzij ze door de brainwashmethode overstag zijn gaan of voor economische kansen met een conformistische toekomst hebben gekozen]. Met veel gespeelde strijd kopiëren hiërarchisten het 'ikke eerst, ik ben hoger dan jij'. Net zolang tot ze 'hun lesje geleerd' hebben. Tot ze hiërarchisch conformeren aan de grootste narcist heel gewoon vinden. Tot ze niet meer beter weten. Tot ze net zo meesterlijk narcistisch zijn als hij en net zo slaafs conformerend als zij. Dan heten ze volwassen. Dan mogen ze met goed gevolg de school verlaten en hun eigen leven en dat van een nieuwe generatie op- en inrichten. Met dezelfde meesterlijk conformerende voorwaarden.

Want de geschiedenis herhaalt zich. Tot de laatste snik. Was de schoolmeester de vervanger van de narcistische familieleider, de bedrijfsleider is de vervanger van de schoolmeester en de politiekleider de vervanger van de bedrijfsleider. Want alleen zo *blijven* ze net zo narcistisch als hij en net zo

conformistisch als zij.... gehersenspoeld.

Met andere woorden, waar humanisten op voorwaarde van niet beschadigen van zichzelf en anderen [en op voorwaarde van humanistisch onderwijs, humanistisch georganiseerde werkzaamheden en een humanistisch georganiseerd Staatsbedrijf] vrijuit hun talenten kunnen ontwikkelen, liggen hiërarchische volgelingen narcistisch conformerend aan een sadomasochistische familieketting. Tot hun grote frustratie en ergernis want zij zijn immers hoger dan niet-hiërarchisten. Want humanisten kennen geen rangorde, dus komen ze ook niet in de hiërarchische rangorde voor. 'Dus' zijn zij het laagste van het laagste volgens de hiërarchist, een narcist-en-vader is immers de hoogste en de beste. Die weet alles altijd beter en doet nooit iets fout. Die hoeft zich niet te ontwikkelen, die weet alles al. Net als zijn conformerende vriendjes. Dus krijgen narcistische vaders en zijn conformistische vriendjes de meeste kansen om zich te ontwikkelen, buit en bewondering te verzamelen en macht te oogsten. Humanisten niet. Die moeten steeds weer zelf nadenken hoe iets moet en hoe en of iets anders en beter kan. Die krijgen geen genoeg van ontwikkelen. Die vinden altijd wel iets nieuws wat ze nog niet weten of kunnen maar wel graag willen weten en kunnen. Die stuiten ook regelmatig op fouten die ze dan vervolgens waar mogelijk weer proberen te herstellen.

Narcisten vinden dat maar een dom gedoe. Zo dom, dat ze niets met humanisten te maken willen hebben en zo gauw mogelijk buitenspel wil zetten. Die moeten zoveel mogelijk worden geweerd uit de familie-maatschappij, want wie met een humanist omgaat wordt er mee besmet. Voor je het weet zijn narcisten net zo dom als een humanist en daar moeten ze niet aan denken. En conformisten ook niet, want zo de narcist is vertrouwt hij zijn handlangers. Daarom mogen conformisten de humanisten gelegitimeerd de oren wassen en meesterlijke mores leren, terwijl de narcisten – hun handen in hiërarchische onschuld wassend – sadistisch toekijken. Hoe moeten ze die on-wetende humanisten anders te slim en die 'gezellige' conformisten te meesterlijk af zijn nietwaar.

3.4 Persoonlijkheid controleren

Dat krijg je er nou van als vader een narcistisch voetstuk krijgt en moeder conformeert. Als het kind geacht wordt een hiërarchische persoonlijkheid te zijn en de dag van gisteren met alle gemaakte fouten van ouders, zichzelf en anderen *moet* vergeten. Als het geacht wordt hiërarchisch te denken en conformistisch te functioneren. Als het niet zijn eigen interesses, capaciteiten en identiteit mag ontdekken en ontwikkelen. Dan wordt het een pseudo-persoonlijkheid om met Riemann en Miller te spreken; een mens met een vals zelf.

Met als gevolg, een hiërarchische familie-maatschappij vol gespleten persoonlijkheden. Vol aangepaste persoonlijkheden met onderdrukte identiteiten. Vol narcistische conformisten van 1 tot 100 die, hoe hoog ze ook op de hiërarchische ladder staan en hoe oud ze ook mogen zijn, hun hele leven dat narcistisch conformerende kind blijven; een kind die zich pas veilig voelt als het net zo meesterlijk narcistisch verslaafd conformeert aan wat papa zegt als mama. Die pas tevreden is als papa zijn of haar gedrag goedkeurt, dan wel goedgekeurd zou hebben als hij aanwezig was of nog leefde. Kleine en grote 'kinderen' die blij zijn dat ze hun eigen identiteit hebben onderdrukt [want dan krijgen ze tenminste geen problemen].

Met als gevolg, een familie-maatschappij die mens en maatschappij niet alleen onnodig opzadelt met identiteitsstoornissen en gezondheidsklachten die voorkomen hadden kunnen worden, maar ook met de gevolgen van misdaad, dictatuur en ander oorlogszuchtig wangedrag. Gevolgen die [ook door wetenschappers], gemakshalve onwetend, uitgelegd worden als: 'erfelijk', 'omgevingsfactoren', 'toevallig' of 'oorzaak onbekend'. Gevolgen waar geen enkele hiërarchist zich verantwoordelijk voor voelt. Een hiërarchist is immers een conformist. Want er is altijd narcist boven narcist. Met als gevolg, narcistische mannen en vaders die nauwgezet controleren of jonge en oude mannen en vrouwen wel aan hun hiërarchische ver-

plichtingen voldoen. Die zoons en dochters opjuinen, manipuleren en intimideren om omwille van grootvaders erkenning vaders narcistische status te accepteren en te reageren zoals vader dat wil. Die partners belonen als ze doen wat hij wil en zorgt dat de kinderen dat ook doen en bedreigen als zij of [één van] de kinderen dat niet doen.

Met als gevolg dat je er pas bijhoort als je meedoet met vaders narcistische oorlogsspel en moeders conform doen. Als je een narcistisch gehersenspoelde familiestrijd van leven op dood aangaat met alles wat anders is dan een narcistische vader wil. Als je als zoon die machtswellustige jagerscapaciteiten ontwikkelt en als dochter die economische verzamelwoede ten toon spreidt die je naar grootmeesters geweld(dad)ig hebzuchtige erkenning verslaafde narcistenvader van je verwacht. Als je als man vrouwen narcistisch 'versiert' en vervolgens sadistisch 'onder de duim houdt' en je je als vrouw conformistisch laat 'versieren' en masochistisch 'onder de duim laat houden'; of je wil of niet. Want anders volgen er sancties in de vorm van fysieke, intellectuele, economische en culturele pesterijen, buitensluiten en erger.

De meeste mannen en vrouwen zijn net als hun conformistenmoeder... niet tegen vaders narcistendruk bestand en doen braaf wat hun door de familie-school van de werk-maatschappij is aangeleerd en opgedragen. De oorzaak van relatie- en familie-maatschappelijke conflicten ligt dan ook vrijwel altijd in de conformistische eisen van de narcistenhiërarchie. Want de narcist jaagt: op de familie, op onderwijs, op familie- en staatsbedrijven, op slaven.... Jaagt om door self-fulfilling prophecy kretologie en geweld(dad)ige conditioneringswetten individu en familie-maatschappij zo te hersenspoelen dat vaders gewenste narcist-en-conformisten-maatschappij in stand wordt gehouden. Daarom willen hiërarchisten ook niet herinnerd worden aan het feit dat ze dingen anders hadden kunnen aanpakken. Dat zou immers betekenen dat ze fouten hebben gemaakt. Dat hun hiërarchisch conformerende familie-maatschappij fouten heeft gemaakt. En dat kan toch niet. Die voldoet toch aan vaders verwachtingen. En een narcist-en-vader is toch foutloos. Dus zij ook. Daarom kunnen ze net zomin leren van fouten uit het verleden

als hun vader. Daarom willen ze ook niet horen, zien of begrijpen dat het ook anders kan. Daarom gaan ze door. Tot het bittere einde.

Net als die goddelijke vader die zijn nageslacht een lesje wilde leren en tegen Jesaja zei: 'Ga, zeg tot dit volk: Hoort aldoor maar verstaat niet, en ziet aldoor maar merkt niet op. Maak het hart van dit volk vet, maak zijn oren doof en doe zijn ogen dichtkleven, opdat het met zijn ogen niet zie en met zijn oren niet hore en opdat zijn hart niet versta, zodat het zich niet bekere en genezen worde'. Als Jesaja vraagt, hoelang, antwoordt die 'goddelijke vader' dat Jesaja moet doorgaan totdat tot de steden, de mensen en de rest verwoest zijn [Jes. 6:9-13]. Want een door conformistische moeders en kinderen uitverkoren narcist-en-vader doet toch nooit iets fout, voelt zich daardoor goddelijk en gedraagt zich daarom alsof hij hoger is dan zij.

4 Leefwijze

De machtige arm van de hiërarchisch uitverkoren narcist-en-vader reikt ver. Hij is verantwoordelijk voor dictatoriale staten en gesloten gezinnen. Voor gesloten bedrijfsvoeringen en gesloten overheden met achterkamertjespolitiek. Voor veel verzwegen familiedrama's en trauma's. En vooral: voor onbespreekbaarheid van zaken die hem niet welgevallig zijn en die juist erger worden omdat ze onbespreekbaar zijn. Daarom moeten gezinnen gesloten blijven en wordt machtsmisbruik verborgen. En al helemaal als het goddelijke koningshuizen betreft.

4.1 Verwachtingen creëren

...En toen had je de narcisten aan het formeren. Want de meest succesvolle narcist-en-vader [degene met de grootste schare conformisten achter zich] verklaarde de oorlog aan iedereen die iets wilde wat tegen zijn verwachtingen indruiste. Allereerst binnen zijn eigen familie, tegenover al die nazaten-de familievaarders en hun volgelingen en al die humanisten die het waagden om hun eigen wil net zo belangrijk te vinden als die van hem of anderen, en vervolgens daarbuiten. Want zijn paternalistische methode werkte. Dankzij zijn geweld, geld en definitie van goed [alles wat hij als zijn bezit beschouwd] had hij zich binnen de kortste keren ontwikkeld tot een stamvader van formaat. Een stamvader die daar maar niet genoeg van kon krijgen en iedereen aanspoorde om zoveel mogelijk door te gaan met het produceren van conformistische nazaten. Met succes. Want de familie werd groter en groter. Allemaal conformisten die hun oren laten hangen naar de wilskracht van zichzelf vergoddelijkende narcist-en-vaders; of dat nu biologi-

sche, stief-, pleeg-, schoon- en/of voorvaders zijn. Steken allemaal hun wil ter wille van hun narcist-en-vader sado-masochistisch in het hiërarchisten-vuur. Tot groot genoeg van pater familias want nu is hij de wilskrachtigste. Wat moet iemand zonder wil nietwaar. Die heeft immers alleen de wil nog van degene waarvoor hij of zij zijn of haar wil opgeofferd heeft. Daarom wordt vaders narcist-en-wil gekoesterd als een kostbare schat. Alleen zo voelen ze zich immers wilskrachtig. Alleen zo kunnen ze vaders behoefte - om grootvaders prestaties en overgrootvaders creaties volgens betovergrootvaders doelstellingen naar een hoger narcistenplan te tillen – narcistisch genereren, realiseren, implementeren en 'assertief' effectueren.

Want dat krijg je als je je erbij neerlegt dat je zelf niks te willen hebt, dat alleen de wil van je narcistische [voor]vader telt. Dan zijn zijn verwachtingen, jouw verwachtingen, zijn keuzes, jouw keuzes, zijn geweten[loosheid], jouw geweten[loosheid], zijn leefwijze jouw leefwijze. Jouw hiërarchische vader is immers de zoon van jouw hiërarchische grootvader. En die is de zoon van jouw hiërarchische overgrootvader. Die weer de zoon is van jouw hiërarchische betovergrootvader. En die is weer de hiërarchische zoon van jouw hiërarchische oudvader.... Daarom weten hiërarchische mannen ook nergens van. Die zijn [ge]wetenloos. Dat zijn zoons die niks te willen hebben, hoe oud ze ook zijn. Die moeten willoos uitvoeren wat hun wilskrachtige vader - namens een of andere gewetenloze voorvader - ooit heeft bedacht. Ze zouden eens boven die gewetenloos 'tot hier en niet verder' roepende narcist-en-[voor]vader uitstijgen nietwaar. Dan zwaardt er wat... in de familiewoestijn. Daarom weten narcistische vaders en zoons ook van niks. Net als hun moederlijke dienstmaagd. Want die heeft niet alleen niks te willen, die bestaat niet eens. Die is niks.. dan een baarmoeder. Een heilige geest die uit naam van de vader, de zoon moet opvoeden tot het sadomasochistische knechtje van zijn vader. Die moet ervoor waken dat het nageslacht doet wat vader goed vindt en nalaat wat vader oordeelt als slecht. Die is de beheerder van vaders gebrek aan kennis van goed en kwaad. Want alleen zo kan vader hiërarchisch conformerende kopietjes verzamelen. Want alleen met hiërarchisch conformerende kopietjes kan vader zijn wilskracht bundelen. Want alleen als vader zijn wilskracht bundelt kan hij de sterkste

zijn. Want alleen als vader de sterkste is kan moeder niks doen. Want alleen als moeder niks doet is vader de slimste....

En wat doet moeder? Wat doet moeder in die hiërarchisch georganiseerde narcistencultuur. Daar besta je immers pas als je een één-op-één kopie bent van een narcist-en-vader. En dat kan niet. Want moeder is de producent van kinderen en vader de consument. Hij vreet ze bij bosjes..., om namens hem fysiek, intellectueel, economisch, politiek, familiair en individueel oorlog mee te voeren. Om zijn wil groter te maken. Zijn prestaties te versterken. Zijn bewegingsruimte te vergroten. Zijn gewoontes te cultiveren. Zijn narcistencultuur te personificeren. En daar mag moeder voor zorgen. Moeder is een narcist-en-vaderkopie die als een goed geoliede baarmoederfabriek geacht wordt non-stop kopietjes van narcistenvaders te produceren. En nieuwe baarmoederfabrieken voor als de oude versleten is... of dienst weigert. Moeder is de verzamelaar van kopietjes waar de narcist-en-vader op jaagt. Zij zorgt ervoor dat er exacte kopietjes ten tonele worden gevoerd. Dat iedereen de gewenste rol en plaats inneemt. Dat alles en iedereen functioneert zoals vader dat van haar of hem verwacht. Zij werpt zich op als de allesweter op het gebied van associëren, imiteren, simuleren, acteren, demonstreren en adoreren. En vader leert je kleineren, programmeren, concurreren, torpederen discrimineren en selectief dementeren. Want alleen als je dat goed onder de knie hebt ben je hysterisch geschikt voor vaders narcistenspel. Een spel waar individuen en groepen volgens vaders verdeel-en-heers principe hiërarchisch tegen elkaar worden opgezet. Waar je, als je het goed speelt, voor beloond wordt met vaderlijk vertrouwen. Met als gevolg: 'zelf'vertrouwen; je bent immers de personificatie van 'zijn' wil, 'zijn' prestaties, 'zijn' bewegingsruimte en 'zijn' narcistencultuur. Met als gevolg....

4.2 Assertief functioneren

...Als narcist-en-vader zegt dat conformist-en-moeder kinderen en/of anderen moet laten huilen, laat zij hen huilen. Moet zij hen niet laten huilen, dan

neemt zij hen op. Moet zij regelmaat geven, dan zorgt zij voor regelmaat. Hoeft dat helemaal niet, dan doet zij wat *hem* uitkomt. Moet zij betrokkenheid voelen, dan voelt zij betrokkenheid. Hoeft dat alleen voor het oog van de buitenwereld of helemaal niet, dan heeft zij alleen maar gefingeerde betrokkenheid of helemaal niet. Zij manipuleert 'gewoon'... mammalogisch, met geweld(dad)ige verwachtingen en mammonische bangmakerij. Zo blijft er tenminste flink wat familiekapitaal aan zijn aanbiddelijke strijkstok hangen. Dat zijn immers ook haar belangen. Dus ook al is zij niet zo machtig, ze veroorzaakt geen averij, ze zit immers maatschappelijk gevangen in een familiale A-narc(h)isten-heerschappij. Net als haar betoverende grootvader, haar overgrote vader, haar grote vader en hij. Want 'hetgeen God samengevoegd heeft scheidt de mens niet' [zie Bijbel Matt.19:6]. Zo uitverkoren narcist-en-vader, zo nageslacht producerende conformist-en-moeder. Want zolang moeder maar conformistisch doet wat goddelijk uitverkoren narcist-en-vaders zeggen is zij en haar nageslacht veilig en hun vader blij....

En dus doet een conformist-en-moeder niets wat tegen de verwachtingen van zichzelf goddelijk uitverkoren narcist-en-vaders indruist. In vaders narcistenhiërarchie mag je immers geen nee zeggen tegen goddelijk uitverkoren narcistenvaders. Niet assertief zijn vanuit jezelf. Dat schaadt zijn goddelijke positie en belangen. Dus zegt er niemand nee tegen de verwachtingen van zichzelf voortdurend vergoddelijkende narcist-en-vaders. Nee zeggen immers betekent grenzen stellen. Grenzen stellen aan narcistenvaders. Hoe durf je. Dat betekent immers geconfronteerd worden met intellectuele, relationele, culturele en economische kwaadsprekerijen, pesterijen en erger. Met vaders narcistisch gehiërarchiseerde conformistenclub. Een club dienstverleners die groter en groter wordt omdat – afgezien van humanisten – niemand er op redelijke wijze tegen narcist-en-vaders in durft te gaan. Daarom identificeert iedereen zich met de wil van narcist-en-vaders. Daarom stelt niemand zijn of haar wil tegenover die van narcistenvaders. Daarom steekt iedereen zijn of haar mening non- en verbaal onder stoelen of banken. Afgezien van humanisten heeft niemand immers redelijk om leren gaan met zelf willen, [zelf]kritiek en kwaad-aardigheid. Want iedereen weet wat je

te wachten staat als je je geen kwaad-aardigheid voor rechtvaardigheid laat verkopen.

En dus blijft alles zoals die goddelijk uitverkoren narcist-en-vader wil dat het was. Iedereen die *niet* namens narcist-en-vader assertief is wordt met alle macht monddood gemaakt en geïsoleerd gevangen gezet in vaders maatschappelijke inrichting van narcistisch conformerende psychopaten. Een maatschappelijke inrichting vol antisocialen die zichzelf normaal achten omdat iedereen zo doet. Vol gewetenlozen die zich van geen kwaad bewust zijn. Die zich alleen schuldig voelen als ze niet conform vaders narcistische verwachtingen handelen. Een familie-maatschappij vol hysterisch conformerende narcisten die humanisten betichten van ongevoeligheid en onaangepast gedrag. Want humanisten denken na over rechtvaardigheid. Die zijn kritisch en assertief. Die weten teveel. En dat is niet normaal in een narcisten-maatschappij. Daar moet je alles wat goddelijk uitverkoren narcist-en-vaders niet wil weten gauw weer vergeten. Hysterici zijn goed in de zaak omkeren waarschuwde Riemann al. Daarom worden er ook steeds meer gezonde humanisten in de groep van zwakkeren gestigmatiseerd. Met als gevolg een steeds groter wordende groep rechtvaardige mensen aan de rand van de samenleving en steeds meer narcistisch conformerende anti-socialen die triomfantelijk roepen dat de maatschappij eindelijk 'gezond' en 'gezellig' begint te worden. Dat het pas goed is als de familie-maatschappij volledig is opgeschoond van al die gewetensvolle humaan-socialen. Want die horen er niet bij in vaders narcisten-maatschappij. Die zijn te redelijk, te open, te verantwoord, te zelfbewust, die doen niet hiërarchisch.. aan gewichtigdoenerij, bangmakerij, oplichterij, geldklopperij, judasserij, afgoderij, alleenheerschappij en na-aperij. Die zijn humaan.. vrij.

4.3 Communicatie reguleren

...En daar sta je dan als hiërarchisch opgevoede nazaat zijnde. Word je ge-

acht je hiërarchische vader te kopiëren en je conformistische moeder de vrouw te censureren en tiranniseren. ineens zijn er hogeren die je moet kleineren. Hogeren die wel ouder zijn maar niet wijzer...., aldus moeder. Waar je tegen ten strijde moet trekken, aldus vader. Waar je over na moet denken want hoe pak je dat aan. Ineens moet je wel nadenken over goed en kwaad. Alles waar je je zo netjes aan hebt onderworpen blijkt ineens niet meer te kloppen. Wat nou?

Want o wee als je het waagt om er anders over te denken; als je anders doet. Als je je identiteitskleur bekend. Als je vader op stelten zet met de mededeling dat zijn wereld alleen maar uit zwart en wit bestaat. Uit yang en yin. Mannen en vrouwen. Als je moeder en haar vriendjes voor de voeten gooit: 'als vader iets wil, doen jij en de rest precies wat hij zegt. Als hij zijn mening van A naar B verhuist omdat dat meer familie-maatschappelijk voordeel oplevert, verhuizen jullie je mening als een kip zonder kop met hem mee'. Krijg je de wind nog van voren ook.

'Wat zeg jij. Doe je klep dicht of ik schiet.... uit mijn slof', zegt moeder. 'Alleen zo hoor ik erbij'. 'Alleen zo ben ik net zo hiërarchisch als hij'.... zegt vader. 'Wie niet voor mij is, is tegen mij'. Want zo is hij het gewend....

Communiceren met narcisten is eenrichtingsverkeer. Omdat hiërarchisten alleen maar geleerd hebben om vaders verwachtingen volgens moeders tooneelregie-aanwijzingen te accepteren en door te doceren staan ze onmiddellijk klaar met vaders hoogdravende narcistencommentaar naar alles wat lager is. Informatie en kennis wordt er met veel hiërarchisch tamtam-toneel ingepompt in de verwachting dat jij dat conformistisch doordicteert aan degene waar jij baasje over mag spelen. Want zo wordt de status van hogere benadrukt.

1. Met als gevolg: een narcistische strijd over wie [betover]vaders oude doelstellingen het beste waarmaakt en wie hem daarbij het meest behulpzaam is.
2. Met als gevolg: sterke en zwakkere narcisten en sterke en zwakkere behulpzamen.

3. Met als gevolg een 2x2 deling in kansrijk narcistische- en kansrijk behulpzame- en kansarm narcistische- en kansarm behulpzame- nazaten.
4. Met als gevolg: hiërarchische herrie in de narcistisch behulpzame familie-
lietent.

Want dat krijg je als je denkt slim te zijn door je te identificeren met en conformeren aan narcist-en-vaders en conformist-en-moeders. Als je denkt een hiërarchist-en-kind onder hiërarchist-en-kinderen te zijn. Er is immers altijd een narcistische vader-boven-vader, een conformistische moeder-boven-moeder en een verslaafd kind-boven-kind. Krijg je een hiërarchische familiestrijd van. Een strijd tussen oud en jong. Een strijd die nooit ophoudt want hiërarchisten *leren* niet van de geschiedenis. Die kopiëren.

4.4 Afstemming coördineren

... 'Verzamelen. Wie niet voor mij is, is tegen mij', papagaait de zoon, als een [schijn]heilig conformerende moeder, zijn goddelijk uitverkoren narcist-en-vader na [zie Bijbel, Matth.12:30].

Want de zoon wil laten zien wie 'de baas' is. Wil iedereen een lesje familie-hiërarchie leren. Wil doen wat [voor]vader zegt. Wil zijn wat [voor]vader wil.....

een willoze kopiïst die [voor]vaders 2x2 deling in vaders kansrijke narcisten en dienstverleners en moeders kansarme narcisten en dienstverleners 'wilskrachtig' voortplant. Omdat je je vader en moeder maar beter kunt eren, '*opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat de Here uw God u geven zal*', aangezien iedereen '*wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven*' [zie Bijbel, Exodus 20:12; Matth. 15:4]. Net als hij.

Want hoewel hij conformistisch achter de gewetenloze wilskracht van narcist-en-vaders aanloopt omdat vader dat wil en moeder dat doet, kunnen anderen zijn bloed wel drinken en zijn lijf en geest maken en breken omdat hij niet *blindelings* doet wat zijn zichzelf vergoddelijkende voorvader zegt dat

moet: *'Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben. [...] Gij zult u voor die niet buigen nog hen dienen. Want IK, de Here, uw God, ben een naijverig God, die de ongerechtigheid der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde geslacht van hen die mij haten en die barmhartigheid doe aan duizenden van hen die Mij liefhebben en mijn geboden onderhouden'* [zie Bijbel, Exodus, 20:1-6].

Dankzij het glazen plafond van zijn vaders goddelijk narcistische verwachtingspatroon [*'dat ik het ben en niets uit Mijzelf doe, doch dat ik spreek gelijk de Vader mij geleerd heeft'* (Bijbel Joh. 8:28)], en zijn moeders sadomasochistisch conformerende judasloon [*'ik ben niet gekomen om vrede te brengen maar het zwaard'* (Bijbel, Matth.10:34), *'want allen die het zwaard grijpen zullen door het zwaard omkomen'* (Bijbel, Matth.26:52)], re-activeert hij hun vuile familiespelletjes [*'vader de ure is gekomen, verheerlijk uw zoon opdat uw zoon u verheerlijke'*, (Bijbel, Joh. 17:1)] en leugenachtige waarheden [*'Indien ik getuig van Mijzelf, is mijn getuigenis niet waar. (Bijbel, Joh. 5:31). Ook al getuig ik van Mijzelf, toch is mijn getuigenis waar (Bijbel, Joh. 8:14)*], volgens vaders minachting [*'vrouw wat heb ik met u van node'* (zie Bijbel, Joh 2:4)], en moeders dienstbaar machtsvertoon [*'wist jij niet dat ik bezig moet zijn met de dingen mijns vaders?'* (Bijbel, Luc. 2:48)], en dat betitelt als on-gewoon. Net als de narcistische vaders conformistisch aanbeddende familie-maatschappij.

Daarom waarschuwt hij: *'indien iemand tot Mij komt en niet haat zijn vader en moeder, en vrouw en kinderen, en broeders en zusters, ja, zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn. Wie niet zijn kruis draagt en achter Mij komt kan mijn discipel niet zijn'* [zie Bijbel, Lukas 14:26-27]. Maar *'een ieder wie huizen, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of kinderen, of akkers heeft prijsgegeven om mijn naam, zal vele malen meer terugontvangen, en het eeuwige leven erven'* [zie Bijbel, Matth. 19:29].

Met andere woorden, in vaders narcist-en-hiërarchie is het gewoon dat de ongerechtigheden van zichzelf op een goddelijk voetstuk betoverende vaders tot in het derde en vierde geslacht afgewenteld worden op het nageslacht dat walgt van al die vuile familiespelletjes. Want zo blijft vader tenminste verschoond van al zijn ongerechtigheden en worden zijn kritische naza-

ten met zijn kruis opgezadeld. Naast dat van zichzelf uiteraard, want een narcist wil immers wel de lusten maar niet de lasten. Laat staan die van een ander.

En daar sta je dan als humanist met je eigen opvattingen en stelselmatige herbezinning op wat goed is en wat niet. Zie daar maar eens rechtvaardig op af te stemmen. Zie dat maar eens rechtvaardig te coördineren. In de narcist-en-hiërarchie besta je niet. Je bent uitschot, hooguit goed voor slavenwerk voor conformistenmoeders. Want dat zijn heilige baarmoedergeesten, tenminste..., zolang ze machinaal acterend uitvoeren wat de hoogst uitverkoren narcist-en-vader heeft bedacht. Zolang ze alleen maar vertrouwen op de hoogst uitverkoren narcist-en-vader. Want die weet alles beter. En zeker. Die twijfelt niet, geen wonder, die hoeft immers alleen maar het narcistenpraat van zijn vader te kopiëren. Die voert, conform conformistenmoeders, blindelings uit wat narcist-en-vader-boven-narcist-en-vader heeft bedacht. Wel zo handig, zo ben je immers ook nergens verantwoordelijk voor.

Een humanist wel. Die kopieert en transporteert narcist-en-vaders gedachtegoed niet. En acteert dat ook niet. Die is echt. Die denkt zelf na over goed en kwaad. Die maakt zelf keuzes. Die is verantwoordelijk voor zichzelf; voor zelf gemaakte keuzes en eigen doen en laten. Die moet volledig op zichzelf kunnen vertrouwen en dat op redelijke wijze zien af te stemmen op anderen. En dat is een hele kunst in een narcistencultuur waar alle verantwoordelijkheid hiërarchisch wordt afgewenteld omdat iedereen – conform narcist-en-vaders – wel de narcistische lusten wil maar niet de lasten. Waar één of meerdere narcist-en-leiders bepalen wie welke kansen krijgt. Waar niemand kritiek mag hebben op narcist-en-leiders die niet verder kijken dan kortzichtig eigen belang. Waar de opvolgers van die leiders in hun narcistische voetsporen moeten treden. Ook als dat onaangename consequenties met zich meebrengt. Ook als dat te meedogenloos voor woorden is. Ook als dat tot massale vernietiging leidt.

Stem daar maar eens rechtvaardig op af. Op zo'n kolossaal uitgegroeide narcist-en-identiteit. Daar is een humanist een roepende in de woestijn, een

luis in de pels van de narcist-en-hiërarchie. Meer niet. Een hiërarchist handelt immers doof, blind en harteloos conform de verwachtingen van de narcist-en-leider. Die kan nergens iets aan doen en doet nooit iets fout. Iedere volger moet immers kritiekloos de narcistische voorwaarden van de [nieuwe] leider accepteren. Ook als je anderen op het narcistenspoor moet zetten naar een geweld(dad)ig gehersenspoelde familiemaatschappij. Ook als je als een conformistisch lam naar een narcistische slachtbank wordt geleid.

Bronnen

- Bijbel, [1995]. *Bijbel*. Haarlem: Nederlands Bijbel Genootschap.
- Emmerechts, Sonja, (1999). *Pesten. Wat doen we eraan?* Antwerpen: Icarus.
- Geerligts, C.T., (1991, vijfde druk). Selecterend Onderwijs in: *Basiscur-sus sociale wetenschappen*. dl.4 (18). Heerlen: OU
- Grave, W.S. de, (1991, vijfde druk). Interacties tussen leraar en leerling in het licht van de zich zelf bevestigende voorspelling. In: *Basiscurus sociale wetenschappen* dl. 4 (19). Heerlen: OU.
- Greene, Robert, (1998). *De 48 wetten van de macht*. Amsterdam: J.M. Meulenhoff.
- Harris, Thomas A. (1969, 13^e druk). *Ik ben o.k.- jij bent o.k.* Baarn: Amboboeken.
- Leach, Penelope, (1984, derde druk). *Baby en Kind*. Utrecht: Kosmos.
- Painter, Genevieve, Corsini, Raymond. (1986, 1^e druk). *Praktisch Ouderschap*. Rotterdam: Ad. Donker bv.
- Schrijvers, Joep P.M.(2002). *Hoe word ik een rat?* Schiedam: Scriptum.
- Miller, Alice, (1983, 4^e druk). *Het drama van het begaafde kind*. Bussum: Het wereldvenster.
- Mussen, Paul, (1979, achtste druk). *De psychologische ontwikkeling van het kind*. Het spectrum B.V.
- Riemann, Fritz (1980). *Psychologie van de angst*. 's-Gravenhage: Vuga bv.
- Summa, (1993). *Encyclopedie en Woordenboek in kleur*. Utrecht-Wageningen: Kluwer Algemene Boeken bv.
- Vandereycken, W., e.a.(1992, eerste druk). *Handboek psychopatho-logie deel 1*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.

- Verhulst, F.C. (1991, 2^e herziene druk). *De ontwikkeling van het kind* Assen/Maastricht: Van Gorcum.
- Wesselingh, A.A., Meijers, F.J.M., Kley, P., van der, (1991, vijfde druk) Onderwijs en ongelijkheid: een verkenning. In: *Basiscursus sociale wetenschappen* dl. 3 (13). Heerlen: OU.